

# บทที่ 1

## บทนำ

### ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาและการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาอบรมตามความต้องการของท้องถิ่น โดยกำหนดไว้ในมาตรา 43 ว่ารัฐจะต้องจัดการศึกษาให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ คำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน โดยให้จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนได้อย่างมีคุณภาพตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้ราชการส่วนกลางต้องถ่ายโอนภารกิจในการบริการสาธารณะไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นภารกิจหนึ่งที่เป็นบริการสาธารณะที่บัญญัติให้อำนาจและหน้าที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกประเภทรับผิดชอบจัดการบริการให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2546 : 15) กล่าวถึงความเชื่อมั่นของการจัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่า จะสามารถตอบสนองและสอดคล้องกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่นได้

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งออกตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่ ทั้งนี้ยังรวมถึงการจัดการศึกษาอีกด้วย และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักของการจัดการศึกษาให้กับประชาชนในทุกๆระดับ ได้บัญญัติให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิและอำนาจในการจัดการศึกษาได้ทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการของประชาชน โดยคำนึงถึงสถานะทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละแห่ง และตามบทบัญญัติในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (0-5 ปี) หรือก่อนวัยประถมศึกษา เป็นหน้าที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องกระทำ โดยมุ่งเน้นการอบรมดูแลและการพัฒนาความพร้อมของเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในขั้นต่อไป (สำนักงานการศึกษาท้องถิ่น. 2545 : 5)

เด็กปฐมวัยหรือเด็กเล็ก เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญยิ่ง การเรียนรู้ช่วงอายุแรกเกิดถึง 5 ปี ถือได้ว่าเป็น โอกาสทองแห่งการเรียนรู้ เพราะวัยนี้สมองจะเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะช่วง 3 ปีแรก สมองของเด็กจะมีการเปลี่ยนแปลงทั้งปริมาณ เส้นใยสมองและจุดเชื่อมต่อสารเคมีในสมอง รวมทั้งรอยหยักที่พื้นผิวสมอง ซึ่งล้วนส่งผลต่อสติปัญญาและความฉลาดของเด็ก ถ้าเด็กได้รับการพัฒนา ได้รับการกระตุ้นด้วยวิธีการที่ถูกต้องแล้ว จะช่วยพัฒนาเซลล์สมอง เจตคติต่อการเรียนรู้และวางพื้นฐานของการเรียน ช่วยให้ทักษะการเรียนรู้พัฒนาไปได้ตลอดชีวิต อย่างมีประสิทธิภาพ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานของรัฐที่ได้รับการกระจายอำนาจมาตามนโยบายของรัฐบาล มีการบริหารจัดการตามระบบขององค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่จัดการศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยในช่วงอายุ 0-5 ปี ซึ่งเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโตและต้องได้รับการพัฒนา สร้างเสริมประสบการณ์ การเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ อย่างถูกต้องตามหลักพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เช่น การพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา กล่าวโดยสรุปว่า เด็กปฐมวัยในช่วงอายุ 0-5 ปี เป็นวัยที่เต็มไปด้วยพลังที่จะเริ่มงาน มีความคิดริเริ่มที่จะทำสิ่งใหม่ ๆ ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองอย่างอิสระและมีพัฒนาการเจริญงอกงามทุกด้าน นับเป็นช่วงเวลาที่สำคัญและจำเป็นที่สุดในการพัฒนาสมองของมนุษย์ มีอัตราการเรียนรู้สูงสุด เป็นโอกาสทองของการพัฒนาหลังจากนั้นจะไม่หวนกลับมาอีกแล้ว (ส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (ร่าง). 2555 : 14)

ผู้มีหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัยจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญในการจัดระบบการบริหารจัดการเรียน การสอนการพัฒนาหลักสูตร การวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน ซึ่งการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ทำหน้าที่ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการดำเนินการตามแนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจในการ จัดการศึกษาของชาติไปยังท้องถิ่น ซึ่งในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจุดมุ่งเน้นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่กำหนดให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัยให้เป็น ไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เดิมตามศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรมระเบียบวินัย และมีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (อำรุง จันทวานิช. 2550 : 2) ซึ่งการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีนโยบายในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง ให้เป็นสถานศึกษาที่ได้มาตรฐาน ตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

(ขั้นพื้นฐาน) พร้อมทั้งมีการติดตามประเมินผลเพื่อให้มีการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ได้มาตรฐานตามแนวทางที่กำหนดในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2547 : 5)

เทศบาลซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ได้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยความร่วมมือระหว่างบ้าน สถานศึกษา และชุมชน เพื่อมุ่งเน้นให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ มีสุขภาพที่ดี เจริญเติบโตตามวัยและมีพฤติกรรมอนามัยที่เหมาะสม ำรงแจ่มใส มีความสุข มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีคุณธรรมและจริยธรรม มีวินัยในตนเองและมีความรับผิดชอบช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับสภาพวัย ตลอดจนเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองเด็กในท้องถิ่น และเพื่อให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการศึกษาแก่เด็กในชุมชน (สำนักงานการศึกษาท้องถิ่น. 2545 : 5)

สำนักงานเทศบาลตำบลหนองกุงศรี โดยกองการศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีส่วนรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ซึ่งขณะนี้เทศบาลตำบลหนองกุงศรี มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในความรับผิดชอบทั้งสิ้น 4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองกุงศรี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสะอาดนาดี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโพธิ์ทอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองริวหน้าง ซึ่งแต่ละศูนย์ยังมีข้อจำกัดซึ่งบ่งบอกถึงประสิทธิผลของการบริหารงานหลัก ๆ เช่น การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ยังตอบโจทยมาตรฐานได้ไม่เต็มที่ ผู้ปกครองยังขาดความเข้าใจในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ครูผู้ดูแลเด็กยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่ได้กำหนดคุณภาพและมาตรฐานที่เป็นระบบเดียวกัน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กเท่าใดนัก การขาดแคลนงบประมาณในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การขาดการประสานงานและไม่มีเอกภาพของนโยบาย เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นตัวกำหนดทิศทางของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสำคัญยิ่ง

จากสภาพดังกล่าวเป็นการบ่งบอกว่าผลของการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องแสวงหาปัจจัยเงื่อนไขที่ทำให้การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นอย่างดี ผู้วิจัยในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองกุงศรี ซึ่งรับผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้เล็งเห็นความสำคัญของการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึง ต้องการที่จะศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล

หนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตเทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนและการศึกษาของชาติต่อไป

### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

### สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การมีส่วนร่วมของบุคลากร เจตคติต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุคลากร

### ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ไว้ดังนี้

#### 1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการสอบถาม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 79 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) โดยคัดเลือกเฉพาะผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ กลุ่มบุคคลที่ให้ข้อมูลในเชิงลึกและสำคัญเกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหนองกุ้งศรี อำเภอหนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งสามารถที่จะให้ข้อมูลได้โดยตรง จำนวน 20 คน

## 2. ขอบเขตด้านตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหนองกุ้งศรี อำเภอหนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามตัวแปร ดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหนองกุ้งศรี อำเภอหนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็น

2.1.1 ขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.1.2 การมีส่วนร่วมของบุคลากร

2.1.3 เจตคติต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.1.4 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุคลากร

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหนองกุ้งศรี อำเภอหนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งออกเป็น ได้แก่

2.2.1 ด้านวิชาการ

2.2.2 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

2.2.3 ด้านบุคลากร

2.2.4 ด้านธุรการ การเงิน และพัสดุ

2.2.5 ด้านกิจการนักเรียน

2.2.6 ด้านความสัมพันธ์ชุมชน

## 3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.1 ศึกษาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหนองกุ้งศรี อำเภอหนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

3.2 ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหนองกุ้งศรี อำเภอหนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์



3.3 ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหนองกุ้งศรี อำเภอนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

#### 4. ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการระหว่าง วันที่ 15 มิถุนายน 2556 – วันที่ 15 สิงหาคม 2556 รวมระยะเวลา 2 เดือน

#### 5. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาในพื้นที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหนองกุ้งศรี อำเภอนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

#### นิยามศัพท์เฉพาะ

เทศบาลตำบลหนองกุ้งศรี หมายถึง หน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปหนึ่งของ ไทย ที่ใช้ พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496 เป็นกฎหมายแม่บท กำหนดให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ หมายถึง เทศบาลตำบลหนองกุ้งศรี อำเภอนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง บุคคลที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วมในการดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ หมายถึง คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลหนองกุ้งศรี อำเภอนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก หมายถึง บุคลากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คัดเลือกและแต่งตั้งจากผู้ที่มีความสมบัติตามหลักเกณฑ์ เพื่อปฏิบัติหน้าที่หลักในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา

เด็กเล็ก หมายถึง เด็กอายุระหว่าง 3 - 5 ปี ที่เข้ารับการอบรมเลี้ยงดู และพัฒนาความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการ การเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อม ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เทศบาลตำบลหนองกุ้งศรี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสะอาดนาดี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโพธิ์ทอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองริวหนิง

การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การบริหารงานในการจัดบริการ การศึกษาให้กับเด็กปฐมวัยเพื่อให้มีความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ

1. ด้านวิชาการ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เป็นต้น

2. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม หมายถึง การมีส่วนร่วมในการสร้าง การจัดสถานที่ การดูแลและซ่อมบำรุงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น

3. ด้านบุคลากร หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดหาบุคลากรให้เพียงพอและพัฒนา มีศักยภาพในการจัดการศึกษา และการจัดระบบสวัสดิการสำหรับบุคลากรอย่างเหมาะสมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น

4. ด้านธุรการ การเงินและพัสดุ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง การจัดทำงบประมาณ ร่วมเป็นคณะกรรมการในตรวจสอบ การใช้จ่ายงบประมาณ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น

5. ด้านกิจการนักเรียน หมายถึงการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น

6. ด้านความสัมพันธ์ชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการสนับสนุน การดำเนินงานและการประชาสัมพันธ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบริหาร หมายถึง สิ่งที่เป็นสาเหตุ หรือเงื่อนไข ที่มีผลต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตั้งกัเทศบาลตำบลหนองกุ้งศรี อำเภอหนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

1. ขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การจำแนกขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามจำนวนนักเรียน อาจแบ่งได้ตามขนาด ดังนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก มีเด็กประมาณ 40 – 59 คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลาง มีเด็กประมาณ 60 – 79 คน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดใหญ่ มีเด็กประมาณ 80 คนขึ้นไป

2. การมีส่วนร่วมของบุคลากร หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำในสิ่งที่มีผลกระทบต่อตนเองหรือการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. เจตคติต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง ความรู้สึกที่ค่อนข้างถาวรต่อสิ่งเร้า เช่น สิ่งของ เหตุการณ์, สถานการณ์, ประสบการณ์ ฯลฯ ที่เรารู้จักหรือเข้าใจ แล้วมีแนวโน้มให้เรามี พฤติกรรมที่สอดคล้องกับความรู้สึกนั้น

4. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุคลากร หมายถึง แรงจูงใจที่เป็นแรงขับให้บุคคลพยายาม ที่จะประกอบพฤติกรรมที่จะประสบสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานความเป็นเลิศ ที่ตนตั้งไว้ บุคคลที่มี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะไม่ทำงานเพราะหวังรางวัล แต่ทำเพื่อจะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้ ผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีลักษณะสำคัญ เช่น มุ่งหาความสำเร็จ และกลัวความล้มเหลว มีความทะเยอทะยานสูง ตั้งเป้าหมายสูง มีความรับผิดชอบในการงานดี มีความอดทนในการทำงาน รู้ความสามารถที่แท้จริงของตนเอง เป็นผู้ที่ทำงานอย่างมีการวางแผน และเป็นผู้ที่ตั้งระดับความ คาดหวังไว้สูง

### ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงาน ระดับการบริหารงาน แนวทางการพัฒนาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการ บริหารงาน รวมถึงทำให้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ในการพัฒนาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหนองกงบุรี อำเภอหนองกงบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์